

MALONGI YA TATA PISEKOPO NA KIYA YA SANTU

Bampangi Batondama

Bubu yai Dibundu mama na beto ikele kuta na ntoto mvimba nkinsi ya kiya ya santu ye ke yantika « Triduum Pascal » disongidila bilumbu tatu : kiya ya santu, kitanu ya santu ye mposo ya santu, bilumbu wapi Dibumbu ke kotisa beto na kinsweki ya lugulusu na beto : ya mampasi , lufwa ti lufutumuku ya Mfumu na beto Yezu Kristu.

Bonso beto me landa yo na mikanda ya santu, na kiya ya santu beto ke sungimina kilumbu ya Kristu me ganga kisakramento ya ukaristia ye me pesa kiyeka na bantumwa na yandi na kufula kusala bonso yandi salaka. Kele kilumbu yai ya Kristu me tumbamisa banganga Nzambi na yandi ya ntete.

Kiya ya santu ikele mpi kilumbu ya Kristu me pesa beto mbandu, ntangu yandi ke sukula makulu ya bansadi na yandi. Pana yandi ke pesa beto mbandu ye ke longa beto na kuvanda bansadi ya bantu yankaka.(cfr Evangile)

Bampangi, mikanda ya Santu ya kilumbu ya bubu ke longa beto mpi nde na luzingu na beto awa na ntoto, beto kele banzenza, disongidila bantu ya ke luta bonso beto me kuwa yo na mukanda ya ntete ya kubasika.

Bampangi bana ya Nzambi mbote na beno !

Inki beto lenda simba na nkinsi yai ya kiya ya santu sambu na luzingu na beto ?

1. Sambu beto kele banzenza awa na ntoto, beto ke luta, yo yina beto kangama ve na biese ya mpamba mpamba y'ata kuvidisa moyo na beto. Mubandu kulanda ba modes ya kulwata ata ba moyens ke fwana ve. Kulauka bamalafu nkatu kupesa bana mbongo ya kukota nzo-nkanda. Kukonda kuzitisa nitu ya kele tempelo ya Mpeve Santu na kunata luzingu ya kimpumbulu nkatu kuwa boma ya maladi ya mpila na mpila. Yonso yina ke nata beto na lufwa ya kimakulu alors que Kristu ke natila beto luzingu ya kitoko ye ya kukonda nsuka.
2. Bubu yai Kristu ya bikaka ndonga na yandi ya kinzambi sambu na kukituka muntu bonso beto, Kristu ya bantumwa ke binga Mfumu ye mpi Longi, ke yobisa makulu ya bansadi na yandi. Yandi me tala ve ndonga na yandi ya kimfumu, ya kinzambi kansi yandi ke ndima na kukituka nsadi. Pana yandi me pesa beto mbandu ya kusadila bantu yankaka. Kimfumu kele ve sambu na kuniokula bantu yankaka to sambu na kukisonga na meso ya bantu. Kudia lulendo ya mpamba ve sambu na kiyeka ya nge kele na yo to sambu na kimvwama na nge. Yonso ya beto kele na yo kele Nzambi muntu me kabila beto yo. Yoyina beto sadila yo mutindu Mfumu Nzambi ke zola. Buna beto ta vanda bansadi ya kieleka.

3. Ukaristia ikele madia ya santu ya ke pesa ngolo na mioyo na beto . Yoyina beto fwete kubundana mbala na mbala sambu na kuvanda ti ngolo ya kunwana mbote mbote bitumba ya kimpeve ye kununga yo. Bonso luzingu na beto ikele nzietolo ya ke nata beto na luzingu ya kukonda nsuka, ya ke nata beto na zulu bwala na beto ya kieleka, beto fwete tambula ukaristia sambu na kuzwa ngolo ya kufula mbote nzietolo yina. Kansi, bonso santu Paulo ke kebisa beto, kutambula ve ukaristia na ntima ya mvindu kana ve yo ta bendila nge ndola.
Ngolo ya beto ke zwa na ukaristia kele mpi sambu na kusadila bampangi na beto na mutindu ya Kristu me pesa beto mbandu.
Mutindu madia yonso ke vukisaka bantu, ukaristia ke vukisa beto yonso kimvuka mosi ye beto ke kuma bampangi. Yo yina, kele kaka bantu ya ke tondana ke diaka kifulu mosi. Ukaristia fwete buta na kati na beto lutondo, kuwakana, ngemba, kimpangi.
4. Bubu mpi ikele kilumbu ya Kristu me pesa tumbama na banganga Nzambi na yandi yantete, ba yina ya me vanda bantumwa na yandi. Kele kaka na bo yina ya Kristu me pesa kiyeka ya kusala bonso yandi : kukitula mampa nitu na yandi ye vinu menga na yandi, konso mbala ya bo ta sala yo na kusingima yandi.

Bampangi !

Kele awa ya beto fwete bakisa mfunu ya banganga Nzambi, bayina ya Kristu me sola ye me pesa kiyeka ya kusala bonso yandi, ya kubaka kifulu na yandi, ya kukitambika bonso yandi sambu na bantu yankaka. Kana banganga Nzambi kele ve, ukaristia mpi kele ve, madia ya moyo kele ve, ye bakristu mpi ta vanda ve, dibundu mpi ta vanda ve. Kisalu ya banganga Nzambi kele mfunu mingi sambu na luzingu ya Dibundu. Yoyina beto fwete samba mingi sambu na banganga Nzambi na beto, beto zaba kusimbisa bo na kisalu na bo (Prise en charge) ye kusadisa bo na kuvanda ye na kubikala banganga Nzambi ya kieleka. Sambu kele bo bantu ke baka kifulu ya Kristu ye ke fula kisalu na yandi. Kana mosi kuvila nzila, samba sambu na yandi, longisila mpi yandi ye sadisa yandi na kimpangi yonso na yandi kuvutuka na nzila ya kieleka. Kusosila sosila bo ve, kubwisa bo ve sambu na kuseka bo na nima nde wapi kinganga Nzambi yango.

Yoyina bampangi batondama, ya beto ke kuta nkinsi yai ya kiya ya santu, konso muntu kusala ngolo na kuvanda nsadi ya kieleka na konso kisalu ya yandi kele na yo; yandi sosa mambote ya bantu yankaka. Beto zaba kuzitisa Ukaristia ya kele madia ya ke pesa beto ngolo sambu na nzietolo na beto na zulu ya ntoto ye sambu na kununga bitumba ya kimpeve. Mutindu yina beto ta tunga kimpangi yakieleka na Kristu, ye bwala na beto ta toma, ngemba ta yala ye kiese mpi ta vanda. Bika nde, na bisambu ya mama Santa Maria, mama ya

Dibundu ye ya banganga Nzambi, beto kutambula badienga ya mutindu na mutindu sambu na kudiatisa mbote mbote luzingu na beto ya ntoto yai, na nsadisa ya bisakramento ya Dibundu.